

hírfolyam

■ Paul Wood a csíkszeredai sörgyár új technikai igazgatója. Paul Wood személyében március hónaptól új technikai igazgató vezeti a csíkszeredai sörgyárat – derült ki a Heineken Románia tegnapi lapunkhoz eljuttatott közleményéből. A holland származású szakember tizenhat évnyi söripari tapasztalattal a háta mögött, a Heineken számos különböző országban levő gyárában is dolgozott: a cég kommunikációja szerint az elmúlt három évben a holland sörgyártó malajziai gyárában termelési

igazgatója volt. Paul Wood a csíkszeredai sörgyár technikai igazgatói székében Anna Maria Vikariust váltja, aki immár 2003 óta töltötte be ezt a pozíciót. Vikarius e hónap elejétől ugyanakkor a Heineken marosvásárhelyi gyárában hasonló beosztásban folytatja karrierjét. A vállalat közleménye szerint Wood feladata a csíkszeredai sörgyár irányítása mellett az egység hatékonyságának javítása lesz. A holland vállalat romániai leányához összesen négy sörgyár irányítása tartozik – Csíkszereda mellett Marosvásárhelyen, Konstancán és Krajován –, összesen mintegy 1100 embernek biztosítva munkát.

Gazdaság

ELEMZÉS

FEJENKÉNT 200 EURÓS MAGÁNADÓSSÁGOT CIPEL A ROMÁNIAI LAKOSSÁG

Egyre nehezebben törlesztjük hiteleinket

Noha a Hargita megyei lakosok által felvett hitelállomány az utóbbi két év alatt 300 millió lejjel apadt, a futó hitelek közül mégis egyre több esetben jelentkezik a késés, majd pedig a fizetési képtelenség jelei. Intő jel, hogy a rosszul fizetett, problémás kölcsönök volumene 2005-től mára kerekén a kilencszerezésére nőtt.

Hecser Zoltán

hecser.zoltan@hargitanep.ro

Februári adatokon alapuló óvatossági szakértői becslések szerint Romániában immár eléri a 200 eurót, azaz több mint 800 lejt az átlagosan egy lakosra számított különböző adósságállomány. Hátralékos banki és pénzügyi hitelek, kifizetetlen lízingrészesedések, jelentős közüzemi tartozások, elmaradt kifizetetlen telefonszámlák – íme néhány példa, miből tevődik össze az iramosan halmozódó lakossági adósságtömeg. Az egy főre jutó 200 euróban ugyanakkor még nincs is benne az államadósság, aminek az elmúlt két esztendő alatti növekedését, a visszafizetés, törlesztés időszakában közvetve ugyancsak az adófizetőket fogja terhelni. A kintlévőségek halmozódása ugyanakkor esetenként a hitelezőket is nehéz helyzetbe hozhatja. Így például megtörtént, hogy bizonyos szolgáltatók ügyfeleik rossz fizetési morálja miatt halmozottan fel tartozásokat beszállítóikkal szemben.

Paradicsomi állapotok az adósságbehajtó cégeknek

A vállalati és lakossági adóssághegyek ugyanakkor egy sajátos „iparág” felvirágoztatásához is hozzájárultak: nevezetesen az adósságbehajtással foglalkozó cégek tevékenységének terebélyesedéséhez. Az országos hálózatokkal rendelkező Recupit&Asociații üzleti forgalma a válság elmélyülése, azaz a 2008 és 2010 közötti időszak alatt például kerekén a háromszorosára emelkedett, a magánszemélyekkel szembeni adósságbehajtásra szakosodott Coface Romania portfóliójában pillanatnyilag 400 ezer (!!) adósságbehajtási megbízatás szerepel, üzleti forgalma pedig csupán az

Kölcsönös egymásrasszorultság: a bankok könnyítésekkel, hitelátütemezéssel segítenek bajba került ügyfeleiken. A végrehajtás a legutolsó eszköz

FOTÓ: CAPITAL.RO

elmúlt esztendőben 35 százalékkal növekedett. Amúgy a Coface is jobbra a banki hátralékos hitelek behajtásával foglalkozik, becslések szerint a banki kintlévőségeknek mintegy 45 százaléka a cég megbízatási portfóliójában szerepel.

Megugrottak a hátralékos hitelek

A lakossági tartozások keretében a legjelentősebb részarányt a banki hitelek, pontosabban hátralékos hitelek képezik. Ezek állománya az utóbbi évek során aggasztó méreteket öltött. Néhány számadattal illusztrálva, februárban országos viszonylatban a kereskedelmi bankok 730 ezer olyan ügyfelet tartottak nyilván, akik több mint harminc nappal lépték túl hiteltörlesztési határidejüket, a 20 ezer lejt meghaladó hátralékos hitelek száma pedig 2008 februárja és 2011 februárja között a háromszorosára emelkedett. A csak késedelemmel, rosszul vagy egyáltalán nem fizető banki ügyfelek adósságállománya jelenleg meghaladja a 3,8 milliárd eurót, ami a 2005-ben jegyzett 475 millió euróhoz viszonyítva a problémás kintlévőség több mint nyolcszorosát takarja. Érdekes követni a hátralékos hitelállomány növeke-

dési dinamikáját is: 2005 és 2008 februárja között például míg csak 28 százalékkal gyarapodott, addig 2008 februárja és 2011 februárja között – azaz a román gazdaságban is eluralkodott válság időszakában – a hiteltartozások volumene kerekén a hatszorosára emelkedett, ezen belül 2010–2011 között 75 százalékkal gyarapodott. Ilyen dinamikájú növekedést Európa kevés országában jegyeztek.

A bedől hitelek a bankok szempontjából sem örömdetesek, hisz a rosszul teljesítő hitelek mind a megítélésükön, mind a piaci pozícióikon rontanak. Szakértők meglátása szerint viszont teljesen más ügy, a hitelportfóliók látványos romlásában a bankok mohósága, azaz a megelőző esztendők viszonylag könnyűszerrel nyújtott hitelei is visszatükröződnek. A nagyvonalúság a lakossági fizetőerő gyengülése miatt utólag megbosszulta magát.

Kényszervégrehajtások kora

A hátralékos hitelek ugyanakkor nem feltétlenül jelentenek automatikusan az adósok számára kényszervégrehajtást. A hitel fejében garanciát képező ingó vagy ingatlan javak tulajdonképpen

csak végső megoldásként kerülnek árverező kalapács alá. Azonban figyelmeztetéssel ér fel, hogy a Román Nemzeti Bank köteleibe tartozó hiteliroda becslései szerint 80 százalékra tehető azon hátralékos hitelek aránya, amelyek esetében elkerülhetlenné vált a kényszervégrehajtás. Utóbbi viszont rendszerint a kiértécsítés, a felszólítás, az adóssal folytatott tárgyalások, a törlesztés átütemezése, a refinanszírozás előzi meg, s ha mindez nem vezet eredményre, csak akkor következik fájdalmas kényszervégrehajtás. A kényszervégrehajtás nyomán a kereskedelmi bankok által eladásra kínált lakások, házak és beltelkek száma jelenleg országos viszonylatban meghaladja a kétezret. A BancPost például kényszervégrehajtás keretében jelenleg 240 lakás, ház és földterület árverését hirdette meg, amelyek összértéke – kikiáltási áron számolva – több mint 50 millió lej. S mint a többi bank esetében, a BancPostnál sem mindig sikerül az értékesítés első nekifutásra. Rádăuți városban például egy 54 négyzetméteres lakást egy 560 négyzetméteres telekkel együtt jelenleg 43 ezer eurós áron „kínálnak”, miközben

ugyanazt az ingatlant márciusban még 57 ezer eurós kikiáltási áron hirdették meg. Ennek a banknak is adósa egyébként egy Hargita megyei vállalat, s a felszámolással megbízott cég az adós tulajdonában lévő csíkszeredai központi fekvésű, négyszobás tömbházlakást legutóbb 49 750 eurós kikiáltási áron hirdette meg, immáron nem először.

Hargita megyei kép: kevesebb hitel, nagyobb elmaradás

A Hargita megyei banki hátralékos hitelállomány alakulása ugyancsak aggasztó és megdöbbentő méreteket öltött: a teljes hitelállomány ez év februárjában így immár több mint négyszerese volt a 2005-ös esztendő februárjában jegyzettnek. Ez azt jelenti, hogy nőtt a hitelezettek száma, de ha alaposabban vizsgálódunk, akkor az is kiderül, hogy ez csak 2009-ig bizonyult iramosabbnak, azt követően viszont megváltozott a trend, ennek jeleként pedig a Hargita megyei lakosok által igénybe vett hitelállomány jelenleg 300 millió lejjel kevesebb, mint 2009 februárjában. A hátralékos hitelállomány alakulása ellenben növekedési ütemében meghaladta az országos átlagot, így 2005 februárja és 2011 februárja között több mint kilencszerezésére emelkedett. A Hargita megyei problémás, vissza nem fizetett kölcsönök értéke jelenleg meghaladja a 104 millió lejt, szemben az elmúlt esztendő februárjában jegyzett 75 millió lejes vagy 2009 februári 40 millió lejes törlesztőrészlet elmaradási adósságtömeggel. A lejben folyósított hitelek esetében a teljes hitelállománynak 8,7 százalékát teszi ki a hátralékos hitelállomány, a valutatban folyósítottak esetében ez mutató 5,7 százalékot jelez. Megjegyzendő, hogy a Hargita megyei hitelállomány, illetve hátralékos hitelállomány – az egy lakosra jutó összegek miatt – viszonylag alacsony, de a késő, egyre nehezebben fizetett törlesztő részekben megmutatózó lakossági fizetési képtelenség a Hargita megyei bankároknak is egyre több álmatlan éjszakát okoz.